

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.116/2012/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Vaskó Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Vaskó László ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) I. r., valamint a felperes neve (felperes címe) II. r. felperesnek-, a Dr. Spisák Béla ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen 10 851 802 Ft és járulékainak megfizetése iránt indult perben, a Nyíregyházi Törvényszék 2012. január 19. napján kelt, 8.G.15-11-.../22. számú ítélete ellen az alperes részéről 23., az I. r. felperes részéről 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a 2012. október 30. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. felperesnek 501 547 (Ötszázegyezer-ötszáznegyvenhét) Ft-ot, és annak 2011. június 1. napjától a kifizetés napjáig járó, félévente a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt összegével megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Az I. r. felperes által az alperes javára fizetendő elsőfokú perköltség összegét 70 098 (Hetvenezer-kilencvennyolc) Ft-ra leszállítja.

A feljegyzett kereseti illetékből az állam terhén maradó illeték összegét leszállítja 66 700 (Hatvanhatezer-hétszáz) Ft-ra, és kötelezi az alperest, hogy felhívásra fizessen meg az államnak 30 000 (Harmincezer) Ft feljegyzett kereseti illetéket.
Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. r. felperesnek 333 726 (Háromszázharmincháromezer-hétszázhuszonhat) Ft, az I. r. felperesnek 15 875 (Tizenötezer-nyolcszázhetvenöt) Ft másodfokú perköltséget, az államnak pedig felhívásra 30 000 (Harmincezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A II. r. felperes 1995. április 12. napján bankszámlaszerződést kötött az alperes tiszavasvári számlavezető fiókjával.

A Debreceni Ítéltábla a Pf.II.../2009/7. számú ítéletével részben megváltoztatta a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 5.P.../2008/5. számú ítéletét, amellyel az elsőfokú bíróság K.S. felperesnek a jelen per I. r. felperesével szemben előterjesztett keresetét elutasította, és kötelezte a jelen per II.r. felperesét, hogy 15 napon belül fizessen meg K.S. felperesnek 8 416 000 Ft tőkét, és annak 2006. április 1. napjától járó késedelmi kamatait. Kötelezte K.S.-t, hogy egyetemlegesen fizessen meg az I-II. r. alpereseknek (a jelen per I-II. r. felperesei) 1 550 000 Ft elsőfokú, és 500 000 Ft másodfokú perköltséget.

A Debreceni Ítéltábla másodfokú ítéletét az I. r. alperes (a jelen per I. r. felperese) jogi képviselője 2010. január 7. napján vette kézhez.

Az alperes Észak-magyarországi Régió ...-i Fiókja a 2009. december 31. napján kelt levelében értesítette az I. r. felperest, hogy bankszámlája terhére (amely valójában a II. r. felperes számlaszáma volt) jogerős, végrehajtható okiraton alapuló beszédési megbízás került benyújtásra, és befogadásra 10 851 802 Ft összegre vonatkozóan a „Debreceni Ítéltábla Pf.II.../2009/7. számú ítélet végrehajtása” közleménnyel.

Az alperes az „Önkormányzat ...-i” fizető felet megjelölő azonnali beszédési megbízás teljesítéseként 2009. december 31. napján a II. r. felperes bankszámlájáról 10 851 802 Ft összeget leemelt.

A felperesek jogszerűtlennek tartották az alperes eljárását, ezért felhívták az alperest a leemelt 10 851 802 Ft-nak a haladéktalan visszafizetésére a II. r. felperes számlájára, és bejelentették az alperes eljárásával okozott káruk megtérítésére irányuló igényüket is.

Az alperes jogtanácsosai által 2010. február 4. napján írt levélben az alperes a felperesek kérelmét, mint megalapozatlant elutasította arra hivatkozva, hogy az azonnali beszédési megbízásban hivatkozott ítélet a kihirdetésének napján jogerőssé és végrehajthatóvá vált. Ezért az alperes a Vht. 6. § (2) bekezdés d.) pontjában, illetve a 18/2009. (VIII.6.) MNB rendeletben, valamint a 21/2006. (XII.24.) MNB rendeletben előírtaknak megfelelően, kellő gondossággal járt el.

A felperesek az igényüket az alperes vezérigazgatójához is bejelentették, aki a 2010. április 14-én kelt válaszlevelében szintén elutasította a felpereseket lényegében az alperes jogi képviselői által megfogalmazott levélben írtakkal azonos indokból.

A Debreceni Ítéltábla Pf.II.../2009/7. számú ítélete ellen a jelen per II. r. felperese felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelynek eredményeként a Legfelsőbb Bíróság, mint felülvizsgálati bíróság a Pfv.III.21.167/2010/3. számú jogerős ítéletével a másodfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a jelen per II. r. felperesének a marasztalási összegét 4 809 160 Ft-ra, és ennek késedelmi kamataira leszállította.

A felperesek a 2011. június 21. napján előterjesztett keresetükben jogellenesnek tartották a K.S. jogi képviselője által előterjesztett azonnali beszédési megbízás alperes általi teljesítését, és az alpereseknek a válaszlevelükben kifejtett jogi álláspontját törvénysértőnek minősítették.

Álláspontjuk szerint alperesnek a 2009. november 1. napján hatályba lépett, 2009. évi LXXXV. törvény (Pft.) 66. § (1) bekezdése szerint meg kellett volna vizsgálnia, hogy fennálltak-e a teljesítéshez szükséges, a Pft. 66. § (1) bekezdésében írt feltételek. Mivel ezek a feltételek nem álltak fenn az azonnali beszedési megbízás előterjesztésekor, illetve teljesítésekor sem (Vht. 13. § (1) bekezdés c.) pont szerint a teljesítési határidő lejárt), ezért a II. r. felperes számlájával szembeni igényérvényesítés jogellenes volt.

Álláspontjuk szerint az alperesnek vizsgálnia kellett a határozat végrehajthatóságának a Vht. 13. §-ában írt feltételeit is, az MNB rendelet, mint végrehajtási rendelet mellett ugyanis alkalmazni kell a Vht. szabályait is.

Hivatkoztak több legfelsőbb bírósági eseti döntésre is (BH 1995/531., BH 2006/57., EBH 2005/1328.) az alperes eljárása jogellenességének alátámasztásaként.

Utaltak arra is, hogy az alperes által a II. r. felperesnek megküldött tájékoztatás szerint a fizető fél az önkormányzat volt, ami azt is jelenti, hogy az alperes az I. r. felperesi önkormányzat ítéletben megállapított fizetési kötelezettsége teljesítéseként emelte le az összeget a II. r. felperes számlájáról. Mivel a Debreceni Ítéltábla ítélete szerint K.S. felperesnek a jelen per I. r. felperesével szemben előterjesztett keresete elutasításra került, ezért az alperes eljárása ez okból is jogellenes.

Álláspontjuk szerint a Pft. 43. § (1) bekezdése, 44. § (1) bekezdése alapján sem kérdőjelezhető meg az alperes felelőssége, illetve erre maga az alperes sem hivatkozott.

Az I. r. felperes előadta, hogy kénytelen volt folyószámla hitelkeret szerződéseket kötni az alperessel fizetőképessége biztosítása érdekében, és a hitelkeretből igénybe kellett vennie a jogellenesen leemelt 10 851 802 Ft-ot. Ez többletköltséget eredményezett, amelyet az I. r. felperes kárként kívánt érvényesíteni. A többletköltség mértéke az igényelt kölcsön összege után a folyósítás napjától a megfizetés előtti napig felszámított, a mindenkori háromhavi BUBOR + 2,7 %-os kamat, a kölcsön összege után évi 0,25 % kezelési költség, a hitelkeret megújításától a folyósításig terjedő időre pedig rendelkezésre tartási jutalék címén évi 0,5 % összeg, amelynek, mint kárnak a megtérítésére a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján kérte az alperest kötelezni a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamattal együtt.

Utóbb a perben ezt a követelését 1 610 975 Ft tőkeösszegben, és ezután 2010. október 31. napjától járó késedelmi kamataiban határozta meg.

A II. r. felperes elsődleges kereseti kérelmében azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 10 851 802 Ft megfizetésére, annak 2009. december 31-től a kifizetés napjáig esedékes, a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamatával együtt.

Kérte az alperes kötelezését a 2009. évi LXXXV. törvény 44. § (1) bekezdés c.) pontja alapján a K.S. által az I-II. r. felpereseknek egyetemlegesen fizetendő 2 050 000 Ft perköltség végrehajtásával kapcsolatban felmerült végrehajtási költség 66 000 Ft-os összegének, és ezen összeg után 2010. október 8. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamat megfizetésére is, a további 81 220 Ft után pedig 2010. szeptember 10. napjától igényelt késedelmi kamatot.

A végrehajtásban felmerült ügyvédi munkadíj címén 33 212 Ft-ot kért kártérítésként.

Másodlagos kereseti kérelmében a Ptk. 318. §-ának (1) bekezdése, és a 339. §-ának (1) bekezdése alapján kérte az alperes kötelezését 6 511 290 Ft kártérítés, mint tőke, és

annak 2011. május 14. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére.

Perköltségként a jogi képviselője ügyvédi munkadíja fejében 271 000 Ft + ÁFA = 338 750 Ft-ot, valamint a II. r. felperes részére megítélt, az alperes által fizetendő marasztalási összeg után a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet szerint felszámítható munkadíjat kért megítélni.

Az alperes a keresetek elutasítását, és a felperesek perköltség viselésére kötelezését kérte. A kereseteket mind jogalapjukban, mind összecszerűségükben megalapozatlannak tartotta, és állította, hogy jogszerűen, az EBH 2005/1328. szám alatt megjelent eseti döntésben írtak szerint járt el, a tőle elvárható gondossággal az azonnali beszédési megbízások teljesítése során.

Álláspontja szerint az alperesnek nem kellett vizsgálnia azt, hogy eltelt-e a teljesítési határidő, sőt a 2009. november 1. napja előtt hatályos Pft. 66. § (1) bekezdése alapján erre joga sem volt. E körben hivatkozott a Bírósági Határozatokban 1997. évben 348. sorszám alatt megjelent eseti döntésre.

Álláspontja szerint az a körülmény, hogy a végrehajtás alapját képező jogerős határozatot a jelen per felpereseinek jogi képviselője csak 2010. január 7. napján vette kézhez, nem teszi jogellenessé az alperes magatartását. Hivatkozott a Ptk. 4. § (4) bekezdésének rendelkezésére is.

Előadta, hogy a folyószámla-hitel jogviszony egy önálló jogviszony, ezért ennek tekintetében még a kamatszámítás alapjaként sem jöhet szóba az alperes kártérítési felelőssége, mivel nincs semmilyen összefüggés a felpereseknek a jogerős határozaton alapuló fizetési kötelezettsége, és a hitel nyújtása között.

Utóbb azt adta elő, hogy a perbeli azonnali beszédési megbízás teljesítése során az alperes a speciális ún. „Vh. 2.” típusú végrehajtási eljárásokra vonatkozó szabályok szerint, jogszerűen járt el, ez az eljárás pedig különbözik a jogszabályon alapuló azonnali beszédési megbízás szabályaitól, és így rá nem is alkalmazhatóak a legfelsőbb bírósági határozatokban kifejtett álláspontok.

Állította, hogy 2009. november 1. napja után ún. átmeneti időszak volt, amely több évig is eltarthat, figyelemmel a Pft. 66. §-ában meghatározott átmeneti rendelkezésekre. A végrehajtás alapját képező jogerős bírósági határozatból a teljesítési idő eltelte szemrevételezéssel megállapítható volt, a jogszabály pedig nem írta elő más dokumentum csatolását.

Álláspontja szerint a banki műveletből a felpereseknek nem keletkezett kára, és a jogellenesség sem állapítható meg. Az inkasszóval érvényesített követeléssel szemben a beszámítási kifogásnak sincs helye véleményük szerint, ezért a jelen perben irreleváns az, hogy a jelen per felperesei az előző per felperesével szemben tudják-e a saját követelésüket érvényesíteni.

Azzal is védekezett, hogy K.S. jogosult követelésének az azonnali beszédési megbízás útján történő teljesítése kisebb költséggel járt, mintha bírósági végrehajtás útján került volna rá sor. Ennek bizonyítása érdekében indítványozta a végrehajtó megkeresését arra vonatkozóan, hogy a bírósági végrehajtási eljárás igénybevétele esetén mennyi költség merült volna fel.

Az alperes a II. r. felperes másodlagos kereseti kérelmét is megalapozatlannak tartotta a jogellenesség hiánya miatt.

Az elsőfokú bíróság a felperes bizonyítási indítványa alapján beszerezte a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróságon P.../2008. számon, a Debreceni Ítéltábla előtt Pf.II.../2009. számon folyamatban volt eljárás iratait. Ezek alapján tényként megállapította, hogy K.S. jogi képviselőjének kérelmére a másodfokú ítélet kézbesítése a felperes jogi képviselője részére 2009. december 3. napján történt meg, míg az alperesnek (a jelen per felpereseinek) 2010. január 7. napján.

A II. r. felperesnek a perben tanúként meghallgatott osztályvezetője határozottan azt nyilatkozta, hogy a II. r. felperes perrel érintett pénzforgalmi számlájáról bonyolította az I. r. felperesnek a működésével felmerülő költségeit, az I. r. felperes és az alperes között 2009 novemberében kötött folyószámla-hitelszerződés alapján biztosított 450 000 000 Ft-os folyószámla hitelkeret terhére.

Előadta, hogy a folyószámlára érkező felperesi bevételeket az alperes automatikusan jóváírta a hitelkeret összegének csökkentése érdekében, ám a II. r. felperes számlára történt befizetések ellenére az I. r. felperes és az alperes között hatályos folyószámla hitelkeret terhére 2009. december 31. napján 189 185 534 Ft, 2010. január 4-én 206 785 942 Ft hitel igénybevételére került sor. Az I. r. felperes működési költségeinek a finanszírozását a II. r. felperes gyakorlatilag hitelből biztosította. A folyószámla hitelkeret felhasználtsága a 450 000 000 Ft-ból esetenként elérte a 430-440 000 000 Ft-ot.

Az elsőfokú bíróság az I. r. felperes keresetét megalapozatlannak találta, és ítéletével az I. r. felperes keresetét elutasította.

Kötelezte az I. r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 102 296 Ft perköltséget, és megállapította, hogy 96 700 Ft feljegyzett kereseti illeték az állam terhén maradt.

A II. r. felperes elsődleges keresetét alaposnak találta, és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. r. felperesnek 10 851 802 Ft tőkét, és annak 2009. december 31. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatát, valamint 532 Ft-ot végrehajtással felmerült költséget, mint kárt, és ebből 66 000 Ft után 2010. október 8. napjától, míg 81 220 Ft után 2010. szeptember 10. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát. Kötelezte az alperest a II. r. felperes részére 1 006 200 Ft perköltség, valamint az államnak felhívásra 738 700 Ft feljegyzett kereseti illeték megfizetésére is.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában maradéktalanul osztotta a II. r. felperes által az elsődleges kereseti kérelme körében előadott hivatkozásokat.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a Ptk. 529. §-ának (1) bekezdése, 474. §-ának (1)-(2) bekezdései értelmében az alperesnek a bankszámlaszerződés alapján a megbízója érdekében kötelessége volt vizsgálni azt, hogy a hozzá benyújtott fizetési megbízások szabályszerűek voltak-e, azaz a perbeli esetben ellenőriznie kellett volna azt is, hogy a Debreceni Ítéltábla Pf.II.../2009/7. számú ítélete végrehajtható-e, vagyis eltelt-e a határozatban foglalt teljesítési határidő.

A Pp. 228. §-ának (1) bekezdése, a 103. §-ának (2) bekezdése, a 217. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján a jelen per I-II. r. felpereseivel szemben a teljesítési határidő 2010. január 8. napján kezdődött el, tehát az ítélet 2010. január 23. napján vált végrehajthatóvá.

A Vht. 6. § (1) bekezdése, (2) bekezdésének b.) pontja, a 13. § (1) bekezdés c.) pontja értelmében a határozat jogereje nem jelent automatikusan végrehajthatóságot, és bár a Vht. 6. § (2) bekezdését 2009. november 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte a 2009. évi

LXXXV. törvény 65. § (4) bekezdés b.) pontja, de a 66. §-ban szabályozott átmeneti rendelkezések között az (1) bekezdésben írt feltételek esetén még helye lehetett az azonnali beszédési megbízás teljesítésének. Ehhez azonban az volt az egyik feltétel, hogy a bírósági végrehajtás általános feltételei már fennálljanak a törvény hatályba lépését megelőzően, vagyis a jogerős határozatnak már 2009. november 1. napja előtt végrehajthatónak kellett lennie. A perbeli esetben azonban ez csak később következett be, mivel 2010. január 23. napját megelőzően a Debreceni Ítéltábla jogerős határozata még nem volt végrehajtható.

Ezért az alperes által 2009. december 31-én végrehajtott banki művelet a Vht. rendelkezéseibe ütközött, tehát jogellenes volt, az alperes a hozzá benyújtott azonnali beszédési megbízás teljesítését csak a szintén 2009. november 1. napján hatályba lépett 18/2009. (VIII.6.) MNB rendelet 2. § (2) bekezdése, illetve a 2009. évi LXXXV. törvény (Pft.) 37. § (1)-(2) és (4) bekezdései szerint végezhetette volna el.

Mivel az alperes a Pft. 42. § (1), (4) bekezdései, és a 43. § (1) bekezdése szerinti jóváhagyást nem tudta igazolni, ezért a Pft. 44. § (1) bekezdése szerint önként kellett volna az eredeti állapotot helyreállítania, és köteles a II. r. felperesnek a jóvá nem hagyott fizetési művelet teljesítéséből fakadó további kárait is megtéríteni.

A perbeli esetben a Debreceni Ítéltábla Pf.II.../2009/7. számú ítélete K.S. felperest kötelezte egyetemlegesen a jelen per I-II. r. felperesei javára 2 050 000 Ft első-, és másodfokú perköltség megfizetésére.

A II. r. felperes az alperes jogellenes eljárása miatt nem tudta ezt az összeget a K.S. felé fizetendő összegbe beszámítani a Ptk. 296. §-a alapján, ezért végrehajtási eljárás kezdeményezésére kényszerült, amellyel kapcsolatban 180 532 Ft igazolt költsége keletkezett. Ezt az összeget a késedelmi kamatokkal együtt köteles az alperes megfizetni a Pft. 44. § (1) bekezdés c.) pontja szerint.

A II. r. felperes elsődleges kereseti kérelmét megalapozottnak találta, ezért a látszólagos keresethalmazatot képező másodlagos kereseti kérelmet nem is vizsgálta az elsőfokú bíróság.

Az I. r. felperes keresetében a Ptk. 339. §-a alapján, kártérítés jogcímén kérte az alperes kötelezését a 10 851 802 Ft-os hitelösszeg igénybevétele miatt keletkezett, összesen 1 610 975 Ft tőke és járulékaiból álló fizetési kötelezettsége, mint kár megtérítésére.

Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a Debreceni Ítéltábla ítéletével a jelen per II. r. felperesét kötelezte fizetésre, és a K.S. által a jelen per I. r. felperesével szemben előterjesztett keresetet elutasította, ezért fizetési kötelezettsége kizárólag a II. r. felperesnek állt fenn, aki azonban nem vitásan a perbeli számlán bonyolította az önkormányzat működésével kapcsolatos pénzügyi műveleteket. Az elsőfokú bíróság azonban a felperesek által becsatolt, 2009. december 30., 31.-ei és a 2010. január 4.-ei banki forgalmat bemutató bankszámla kivonatokat és G.A. tanúvallomása alapján arra a következtetésre jutott, hogy az I. r. felperes nem tudta volna a saját forrásaiból biztosítani a teljesítési határidőben a II. r. felperes fizetéséhez szükséges fedezetet, vagyis a II. r. felperes jogszerű és önkéntes teljesítése esetén is a fizetési kötelezettségét a hitelkeretből teljesítette volna, ezért az alperes ezzel - bár eljárása jogellenes volt -nem okozott kárt az I. r. felperesnek.

Az elsőfokú bíróság nem találta bizonyítottnak azt a másodlagos kereseti kérelem körében tett II. r. felperesi állítást sem, hogy a Legfelsőbb Bíróságnál a II. r. felperes

kezdeményezte a jogerős határozat végrehajtásának a felfüggesztését, amely kérelemnek a bírói gyakorlat alapján vélelmezhetően a Legfelsőbb Bíróság eleget is tett volna.

A perbeli esetben a felperesek jogi képviselője 2010. március 8. napján terjesztette elő a felülvizsgálati kérelmet, amely időpontig már többszörösen eltelt a jogerős ítéletben megállapított teljesítési határidő. Ebből az elsőfokú bíróság arra következtetett, hogy a felpereseknek nem volt teljesítési szándéka, amit megerősített G.A. tanúvallomása is, miszerint bár ismert volt a felperesek előtt a fizetési kötelezettségük, arra mégsem képeztek fedezetet a 2010. évi költségvetésben. A saját teljesítőkészségük és teljesítési képességük hiányában pedig a felperesek nem hivatkozhattak alappal az alperes egyébként jogellenes eljárására.

Az I. r. felperes kárigényét összecszerúságában sem találta megalapozottnak az elsőfokú bíróság, mivel álláspontja szerint legfeljebb az alperes jogellenes átutalásának időpontjától a másodfokú ítélet szerinti teljesítési határidő utolsó napjáig lett volna figyelembe vehető a terheléssel érintett összeg után felszámítható költség, mint kár.

Mindezen indokok alapján az elsőfokú bíróság az I. r. felperes keresetét, mint megalapozatlant elutasította.

Az alperes a II. r. felperessel szemben pervesztesnek minősült, ezért a Pp. 78. §-a alapján őt kötelezte az elsőfokú bíróság a II. r. felperesnek a perrel felmerült költségei megfizetésére, illetve a személyes illetékmentességgel rendelkező II. r. felperes által a kereseten le nem rótt, 738 700 Ft kereseti illetéknek a megfizetésére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet alapján.

Az I. r. felperes az alperessel szemben pervesztesnek minősült, ezért az elsőfokú bíróság őt kötelezte az 1 610 975 Ft összegű kereseti követelés alapján számított ügyvédi munkadíjnak az alperes részére történő megfizetésére, és megállapította, hogy a teljes személyes illetékmentességgel rendelkező I. r. felperes által le nem rótt 96 700 Ft összegű kereseti illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

Az ítélet ellen az I. r. felperes és az alperes nyújtott be fellebbezést.

Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a részben történő megváltoztatását, és a II. r. felperes kereseti kérelmének is az elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra, és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Fellebbezési hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem derítette fel kellő mélységben, ezért helytelen jogi következtésekre jutott.

Álláspontja szerint a perbeli esetben nem alkalmazhatóak a Ptk-nak a megbízási szerződésekre vonatkozó szabályai, és irrelevánsak a Pft. 36., 37., 42., 43. és 44. §-ainak rendelkezései is.

A bankszámlaszerződés, mint speciális megbízási jogviszony tartalmát a pénzforgalmi szabályok töltik ki. A Pft. 66. §-a szerinti átmeneti időszakban pedig még a kötelezett felhatalmazása nélkül is lehetett azonnali beszédési megbízást benyújtani a Vht. korábban hatályos 6. §-ának rendelkezései szerint. Erre a jogintézményre nem a Vht. 13. §-át, hanem a 6. §-át és a 21/2006. (XI.24.) MNB rendelet rendelkezéseit kellett alkalmazni.

Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróságnak a Pft. 37. § és a 44. §-aira alapított álláspontját, mivel a 21/2006. (XI.24.) MNB rendelet 26. § (6) bekezdése értesítési tilalmat állít fel a

fizető felet illetően, a pénzügyintézet a kötelezett számlatulajdonos hozzájárulása nélkül terhelheti meg a bankszámláját.

A 2009. november 1. napját követően meghozott ítéletek esetében megszűnt a két inkasszó típus, azonban az átmeneti időszakban még teljesíteniük kell a pénzforgalmi szolgáltatóknak az azonnali beszedési megbízásokat a Pft. 66. §-ában írt feltételek fennállásakor, azaz ha a bírósági végrehajtás feltételei a Pft. hatálybalépését megelőzően már fennálltak.

Hangsúlyozta, hogy az azonnali beszedési megbízás jogintézményére - amely vonatkozásában él az értesítési tilalom - nem alkalmazható a Vht. 13. §-a, hanem a Vht. 6. §-ának rendelkezéseit kell figyelembe venni.

Utalt arra is, hogy a Pp. szabályai szerint a banknak az ítélet kihirdetését követően 23 napon belül azt kézbesítenie kellett volna a feleknek, azaz 2009. november 1. napját megelőzően meg kellett volna, hogy történjen a kézbesítés. Ennek elmaradásának terhét pedig nem lehet az alperesnek felróni.

Megismételte azt az álláspontját is, miszerint a felpereseknek nem keletkezett tényleges kára, ilyet nem bizonyítottak, ezért az alperes kártérítés jogcímén sem marasztható.

Az I. r. felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részben történő megváltoztatását kérte akként, miszerint az ítélet tábla kötelezze az alperest arra, hogy fizessen meg az I. r. felperes részére kártérítés címén 360 600 Ft-t, valamint ezen összeg után a Ptk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamatokat 2010. október 31. napjától a kifizetés napjáig terjedő időre. Kérte az elsőfokú bíróság ítéletében szereplő, az I. r. felperes által az alperes részére fizetendő perköltség összegét leszállítani bruttó 79 398 Ft-ra, és az alperes kötelezését az I. r. felperes részére perköltség megfizetésére is.

Fellebbezése indoklásában hivatkozott arra, miszerint az elsőfokú bíróság osztotta a II. r. felperes álláspontját a tekintetben, hogy ha az alperes nem teljesítette volna jogellenesen az azonnali beszedési megbízást, akkor az I-II. r. felpereseknek nem merült volna fel végrehajtási költségük a nekik megítélt 2 050 000 Ft első-, és másodfokú perköltség behajtásával kapcsolatban. Az elsőfokú bíróság azt is helyesen állapította meg, hogy a II. r. felperes által jóvá nem hagyott fizetési művelet teljesítése következtében a II. r. felperes elvesztette azt a lehetőségét, hogy a 2 050 000 Ft-os perköltség követelését beszámíthassa a K.S. javára megítélt fizetési kötelezettségébe.

Az I. r. felperes érvelése szerint ebből az okfejtésből pedig az is következik, hogy ha az alperes nem jogszabálysértően járt volna el, akkor az I. r. felperes nem kényszerült volna ennek az összegnek a pótlására 2 050 000 Ft folyószámlahitelt felvenni a folyószámla hitelkeret szerződés alapján. Az ebből eredő, kamatból és költségből álló kárt pedig az alperes köteles megtéríteni az I. r. felperes részére.

Összességében a kárát a 2 050 000 Ft után 2009. december 31. napjától a II. r. felperes részére történő megfizetés napjáig terjedő időtartamra, a mindenkor háromhavi BUBOR + 2,7 % kamat, valamint évi 0,25 % kezelési díj összegében határozta meg, amely 2012. február 8. napjáig számítása szerint 360 600 Ft-ot tett ki.

Az alperes az I. r. felperes fellebbezésére tett ellenkérelmében az elsőfokú ítéletnek az alperesi fellebbezés szerinti megváltoztatását kérte. A felperes fellebbezését megalapozatlannak tartotta.

A II. r. felperes az alperes fellebbezésére tett észrevételében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

Megalapozatlannak tartotta az alperes fellebbezését, mivel maga az alperes sem vitatta azt, hogy a jelen per felpereseinek jogi képviselője a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.../2009/7. számú ítéletét csak 2010. január 7. napján vette át.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt, hogy 2009. november 1. napját követően a Pft. 66. § (1) bekezdése szerint az azonnali beszédési megbízás végrehajtására csupán akkor kerülhetett sor, ha a bírósági végrehajtás általános feltételei a törvény hatálybalépését megelőzően már fennálltak.

A Vht. 13. § (1) bekezdés c.) pontja pedig a végrehajtás általános feltételei között határozza meg azt is, hogy a teljesítési határidő már leteljen. Mivel a perbeli ítélet mind a K.S. jogi képviselője részére (2009. december 3. napjáig), mind a jelen per II. r. felperesének jogi képviselője részére (2010. január 7. napja) nem került kézbesítésre 2009. november 1. napját megelőzően, ezért nem álltak fenn a Pft. 66. § (1) bekezdésében írt, az azonnali beszédési megbízás jogszerű teljesítéséhez szükséges feltételek.

Ezért a II. r. felperes kötelezett fizetési számlája ellen csak a II. r. felperes felhatalmazásával lehetett volna beszédési megbízást benyújtani. Ennek hiányában az alperes megszegte a Pft. 37. § (1) bekezdésének rendelkezéseit, ezáltal az azonnali beszédési megbízás teljesítése jóvá nem hagyott fizetési műveletnek minősül, amelynek a következményeit az alperes köteles viselni.

Hangsúlyozta, hogy mivel a Vht. 6. §-át a 2009. évi LXXXV. törvény 65. § (4) bekezdésének b.) pontja hatályon kívül helyezte 2009. november 1. napjától kezdődően, ezért az alperes tévesen hivatkozik a Vht. 6. §-ára.

Az I. r. felperes a másodfokú tárgyaláson 6/F/1. szám alatt becsatolt előkészítő iratában levezette, hogy a másodfokú tárgyalás napjáig kiszámított kárigénye összességében 501 547 Ft-ot tesz ki.

A fellebbezések nem érintették az elsőfokú bíróság ítéletének az I. r. felperes kereseti kérelmének a 2 050 000 Ft összegű hitel igénybevételeivel kapcsolatban felmerült költségek, mint kár megtérítésére irányuló igényt meghaladó részének az elutasítását, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének ez a része a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése szerint nem képezte a másodfokú eljárás tárgyát.

Az ítéltábla az alperes fellebbezését nem találta megalapozottnak.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének azt a rendelkezését támadta, amellyel az elsőfokú bíróság a II. r. felperes keresete szerint marasztalta az alperest.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokaival teljes egészében egyetért a II. r. felperes keresetének teljesítését illetően.

Az elsőfokú bíróság ebben a körben a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mélységben feltárta, a bizonyítást a perrendtartás szerint lefolytatta, a jogvitát érintő joganyagot teljes körűen feldolgozta, a jogszabályok rendelkezéseit, összefüggéseit helyesen értelmezte, és helyesen alkalmazta az irányadó jogszabályi rendelkezéseket.

Ítélete indokolásában részletesen végig vezette a jogalkalmazása során értékelt és figyelembe vett tényeket, a felmerült jogkérdéseket és az azokra adott válaszait, megállapításait. Így az ítélet indokolása ebben a részében kiegészítésre nem szorul, azzal az ítélőtábla egyetért, és szükségtelen ismétlésekbe nem bocsátkozik.

Az alperes fellebbezésének indokaira tekintettel azonban szükséges az ítélőtábla részéről is hangsúlyt adni az alábbiaknak.

A pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény (Pft.) 2009. november 1. napjától hatályos. A Pft. 66. § (1) bekezdése rendelkezik arról; ha a bírósági végrehajtás általános feltételei a Pft. hatályba lépését megelőzően már fennálltak, akkor lehetett a kötelezett felhatalmazása nélkül is teljesíteni az azonnali beszédési megbízást.

A bírósági végrehajtás általános feltételeit a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 13. §-ának (1) bekezdése tartalmazza: a végrehajtásnak többek között feltétele az, hogy a teljesítési határidő leteljen.

A Vht. 6. §-a 2009. november 1. napjától hatályon kívül lett helyezve, de az azonnali beszédési megbízás jogintézményét helyette a Pft. 66. §-ának átmeneti szabályai életben tartották. A végrehajtás általános feltétele azonban nem változott, 2009. november 1. napja előtt és utána is egyik feltétele volt az, hogy a teljesítési határidő leteljen.

A 2009. november 1. napjától hatályba lépő 18/2009. (VIII.6.) MNB rendelet 51. § (5) bekezdése a Pft. 66. §-a alapján benyújtott beszédési megbízásokra is az egyébként 2009. november 1. napjától hatályon kívül helyezett 21/2006. (XI.24.) MNB rendelet szabályait rendeli alkalmazni.

A 21/2006. (XI.24.) MNB rendelet 26. § (7) bekezdése pedig úgy szól, hogy ha az azonnali beszédési megbízás a jogszabályokban előírt követelményeknek nem felel meg, ... a kötelezett bankszámláját vezető hitelintézet az azonnali beszédési megbízás teljesítését visszautasítja. A jogszabályok alatt pedig a Vht. szabályait is érteni kell.

Téved tehát az alperes abban, hogy a jelen esetben a Vht. 6. §-ának rendelkezését kellene alkalmazni, és a Vht. 13. §-át nem kell figyelembe venni.

Az alperes a fellebbezésében nagy teret szentelt annak a kérdésnek, miszerint a korábban a jogosult részére lehetővé tett egyoldalú azonnali beszédési megbízás pénzforgalmi szabályai szerint (és a jelenleg hatályos szabályozás szerint is) a kötelezettet (fizető felet) illetően értesítési tilalom állt (áll) fenn.

Az volt a véleménye, hogy „az értesítési tilalomra tekintettel fogalmilag kizárt a jóvá nem hagyott fizetési művelet jogkövetkezményeinek alkalmazása a beszédési megbízás, a hatósági átutalás, és az átutalási végzés alapján teljesített banki átutalások esetében”.

Kérdésként tette fel, miszerint ha nem értesíthető a bankszámla tulajdonosa, hogyan lehet beszerezni a fizetésre kötelezettől a jogerős ítélet kézbesítését tanúsító tértivevény másolatát.

Erre a kérdésre téves választ adott az alperes, amikor azt állította, hogy a Vht. 13.-át nem lehet alkalmazni, vagyis a jelen esetben nem kellett vizsgálnia az alperesnek azt, hogy fennáll-e a végrehajtásnak az az általános feltétele, hogy a teljesítési határidő letelt.

Ezzel az állásponttal szemben az ítélőtábla helyes válasza az, hogy nem is a fizetésre kötelezettől kellett beszereznie az alperesnek a jogerős ítélet kézbesítését igazoló tértivevény másolatot, hanem a jogosulttól kellett volna megkövetelnie annak igazolását, hogy a teljesítési határidő már eltelt. Ettől a jogosult elzárva nem volt, hiszen a bírósági iratokba történő betekintéssel, vagy a bíróság megkeresésével teljesíteni tudta volna ezt a feladatát.

Az elsőfokú bíróság tehát helytállóan állapította meg, hogy az azonnali beszédési megbízás alapjául szolgáló jogerős ítélet nem volt végrehajtható, az azonnali beszédési megbízás teljesítéséhez a Pft. 66. § (1) bekezdésében írt jogszabályi feltételek nem álltak fenn, az alperes a jóváhagyást nem tudta igazolni, ezért önként lett volna köteles az eredeti számlaállapot helyreállítására, és az egyéb jogkövetkezmények alkalmazására.

A II. r. felperes végrehajtási költségekben jelentkező kárát is megalapozottan ítélte meg az elsőfokú bíróság.

Az ítéletábra az I. r. felperes fellebbezését megalapozottnak találta.

Az elsőfokú bíróság elutasította az I. r. felperesnek a Ptk. 339. §-ára alapított 1 610 975 Ft tőkeösszeg és járuléai, mint kártérítés megfizetésére irányuló kereseti kérelmét, amelyet az I. r. felperes arra hivatkozva terjesztett elő, hogy az alperes jogellenes fizetési műveletének következtében, azzal összefüggésben 10 851 802 Ft hitelösszeg igénybevétele miatt fizetési kötelezettsége keletkezett.

Az I. r. felperes fellebbezésében a keresetét leszállította, előadva azt, hogy a 10 851 802 Ft összegből 2 050 000 Ft összeg erejéig az alperes jogellenes magatartása miatt kényszerült folyószámlahitelt felvenni, ezért a hitelfelvételből eredő kárát (kamat, költség) az alperes köteles megfizetni számára.

Az ítéletábra osztotta az I. r. felperesnek azt a fellebbezési hivatkozását, miszerint, ha az alperes nem jogszabályba ütközően járt volna el az azonnali beszédési megbízás teljesítésénél, akkor az I-II. r. felperesek javára megítélt 2 050 000 Ft összegű első-, és másodfokú perköltséget a II. r. felperes beszámíthatta volna, így az ennek megfelelő összeget K.S. jogosult a II. r. felperessel szemben érvényesíteni nem tudta volna, az I. r. felperes pedig ennek pótlására nem kényszerült volna 2 050 000 Ft folyószámlahitelt felvenni az alperestől a folyószámla hitelkereset szerződés alapján.

Az elsőfokú bíróság nem találta bizonyítottnak az I. r. felperes által előterjesztett kárigényt, mert indokolása szerint a II. r. felperes fizetési kötelezettségének a teljesítése a bankszámlán rendelkezésre tartott hitelkeretből történt volna, és bár az alperes eljárása jogellenesnek minősül, ezzel a magatartásával az I. r. felperesnek kárt nem okozott.

Azt is vélelmezte, hogy a felpereseknek eredetileg, de később sem volt teljesítési szándékuk, így saját teljesítő készségének és teljesítő képességének hiányában az I.r. felperes nem hivatkozhat az alperes jogellenes magatartására.

Ugyanakkor megjegyezte az elsőfokú bíróság, hogy a terheléssel érintett összeg után felszámítható költség, mint kár legfeljebb az alperesi jogellenes magatartás tanúsításának időpontjától a másodfokú ítélet szerinti teljesítési határidő utolsó napjáig volna figyelembe vehető az egyéb feltételek bizonyítottsága esetén.

Az I. r. felperes a fellebbezésében erre a megjegyzésre figyelemmel szállította le az összegszerűségében a keresetét, amely az ítéletábra megítélése szerint megalapozott.

Az különösebb kifejtést nem igényel, hogy egy hitelkeret rendelkezésre tartásának a költségei nem azonosak az igénybe vett összeg után felszámított költségekkel. Az is megáll, hogy az alperes a beszámítás lehetőségétől zárta el a II. r. felperest a jogellenes fizetési művelettel, és tény az is, hogy az I. r. felperes folyószámlahitelt vett fel az I-II. r.

felperesek javára egyetemlegesen kötelezett K.S. által fizetendő 2 050 000 Ft perköltség beszámításának elmaradása miatt ezen összeg pótlására.

Az elsőfokú bíróság által a felperesek oldalán vélelmezett fizetési készség hiányát pedig az ítélet tábla szerint nem lehet figyelembe venni az alperes kártérítési felelősségének kizárásánál. Ez egy olyan feltételezés az elsőfokú bíróság részéről, amire nem alapozhatja a keresetet elutasító döntését. Az alperes kártérítési felelőssége fennáll, mivel a jogellenes magatartása az ezzel okozott kár összege és a kettő közötti okozati összefüggés megállapítható, az alperes pedig nem tudta kimenteni magát.

Az I. r. felperes a leszállított keresetét 2 050 000 Ft után 2009. december 31-től a II.r. felperes részére való megfizetése napja előtti időszakra számítva a mindenkor háromhavi BUBOR + 2,7 % kamatra, és évi 0,25 % kezelési díjnak megfelelő összegre terjesztette elő.

2012. február 8-ig számítva kártérítési igényét 360 600 Ft-ban jelölte meg azzal, hogy a késedelmi kamatot a késedelem időtartamához képest 2010. október 31. napjától, mint középarányos időponttól a kifizetésig kérte megállapítani.

Az ítélet tábla azt állapította meg, hogy az I. r. felperesnek a 2009. december 31-től a 10 851 802 Ft összeg II. r. felperes részére történő visszafizetésének időpontjáig, illetve az ítélet tábla jogerős határozata meghozataláig érvényesíteni kívánt kamat és költségigénye megalapozott és jogszerű a 2 050 000 Ft összeg tekintetében.

Az ítélet tábla elvégezte a kamat és kezelési költség számítását a fenti időszakra, és az I. r. felperes által 6/F/1. szám alatt becsatolt számításban szereplő 501 547 Ft összegben állapította meg az I. r. felperes által alappal igényelt kártérítési összeget, és ennek, valamint ezen összeg után 2011. június 1. napjától számított, a Ptk. 301/A. §-a szerinti mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezte az alperest. A kamatfizetés kezdő időpontját az I. r. felperes kérelmétől eltérően állapította meg, mivel a késedelmi kamatfizetés középarányos kezdő időpontját a 2009. december 31-től 2012. október 30. napjáig terjedő időszakot figyelembe véve, 2011. június 1. napjában határozta meg.

Mindezek alapján az ítélet tábla az I. r. felperes módosított keresetének és fellebbezésének helyt adva az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. §-ának (2) bekezdése alapján, a II. r. felperes keresetének helytadó elsőfokú ítéleti rendelkezést pedig helybenhagyta.

Az elsőfokú bíróság ítéletének részben történő megváltoztatása folytán változott az alperes és az I. r. felperes pernyertességének-pervesztességének aránya.

Ezért az I. r. felperes által az alperes javára fizetendő elsőfokú perköltség összegét - a pernyertesség arányát figyelembe véve - az ítélet tábla 70 098 Ft-ra leszállította a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint.

Az I. r. felperes személyes illetékmentessége folytán feljegyzett kereseti illetékből az állam terhén maradó illeték összegét 66 700 Ft-ra leszállította, és kötelezte az alperest a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, és a 15. § (1) bekezdése alapján 30 000 Ft feljegyzett kereseti illeték állam javára történő megfizetésére.

Az alperes a másodfokú eljárásban pervesztes lett, ezért a II. r. felperesnek a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §

(2) bekezdés a.) - b.) pontja, (5) bekezdése, valamint a 4/A. § (1) bekezdése alapján bruttó 333 726 Ft másodfokú perköltséget, a sikeresen fellebbező I. r. felperesnek pedig 15 875 Ft másodfokú perköltséget köteles megfizetni.

Az alperes a fellebbezéssel felmerült költségeit pervesztessége folytán maga köteles viselni, és köteles megfizetni az államnak, felhívásra a II. r. felperes személyes illetékmentessége folytán feljegyzett 30 000 Ft fellebbezési illetéket is a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, és a 15. § (1) bekezdése alapján.

Debrecen, 2012. október hó 30. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Cogoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Dr. Riczu András sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó